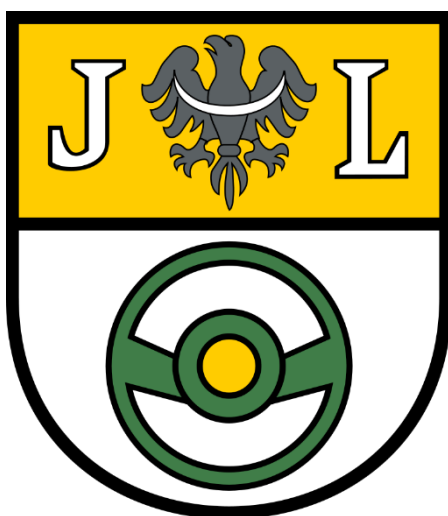

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY JELCZ-LASKOWICE NA LATA 2020-2023
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2027, ZA LATA 2020-2021**

**GMINA JELCZ-LASKOWICE
POWIAT OŁAWSKI
WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE**

ZAMAWIAJĄCY	GMINA JELCZ-LASKOWICE
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING

Opracowanie:

Westmor Consulting

Urszula Wódkowska

Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek

Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem Karoliny Drzewieckiej – Kierownika Projektu:

Joanna Kaszubska – Konsultant

Karolina Bonowicz – Analityk Stażysta

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Charakterystyka gminy	4
2.1. Położenie	4
2.2. Walory przyrodnicze gminy	5
2.3. Jakość powietrza na terenie gminy	8
2.4. Poziom hałasu na terenie gminy	15
2.5. Natężenia pól elektromagnetycznych na terenie gminy	15
2.6. Jakość wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy	17
3. Stopień realizacji programu ochrony środowiska w latach 2020-2021	20
4. Ocena realizacji programu ochrony środowiska w okresie od 2020 do 2021 r.	29
5. Spis tabel i rysunków	32

1. Wstęp

Celem niniejszego opracowania jest ocena efektów realizacji zadań w okresie od 2020 r. do 2021 r. wynikających z „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Jelcz-Laskowice na lata 2020-2023 z perspektywą do 2027 r.”, przyjętego uchwałą nr XXII.186.2020 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach.

Obowiązek sporządzenia raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska przez organ wykonawczy gminy i przedstawienia tego raportu radzie gminy wynika z zapisów art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.). Organ wykonawczy gminy wykonuje raport co dwa lata.

Ustawa Prawo ochrony środowiska nie wskazuje wymagań dotyczących formy oraz zawartości raportów z wykonania Programów Ochrony Środowiska. W związku z tym, sporządzając niniejszy dokument, wzięto pod uwagę główne cele oraz przewidziane do wykonania zadania ujęte w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Jelcz-Laskowice na lata 2020-2023 z perspektywą do 2027 r..

Źródłami informacji na temat realizacji poszczególnych zadań są:

- Urząd Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice,
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu,
- Raport o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2019,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim za lata 2020-2021,
- Raport o stanie gminy Jelcz-Laskowice rok 2020 i 2021.

2. Charakterystyka gminy

2.1. Położenie

Gmina Jelcz-Laskowice to gmina miejsko-wiejska położona we wschodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie oławskim. Położona jest ok. 30 km od Wrocławia, ok. 33 km od Namysłowa oraz ok. 15 km od Oławy. Zajmuje ona 168 km². W powierzchni terenu przeważają użytki rolne, a wśród nich grunty orne. Znaczący udział w powierzchni gminy zajmują także grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione.¹ W skład Gminy wchodzi 15 sołectw oraz 9 osiedli.

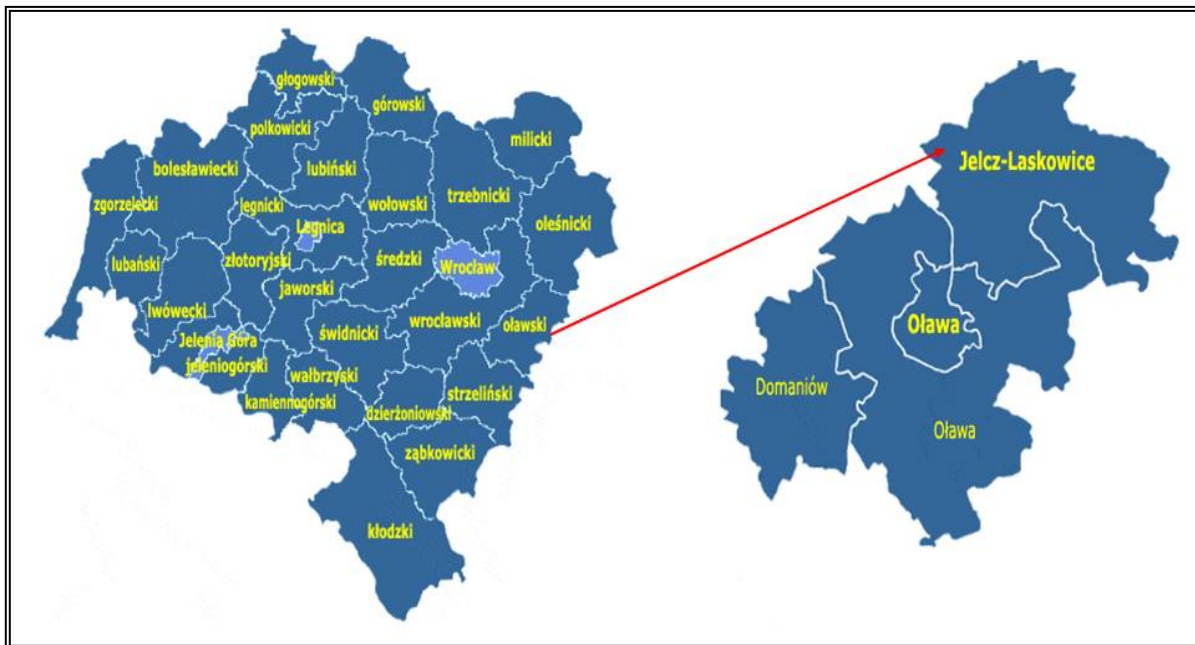
Sąsiednimi gminami są:

- Oława – gmina wiejska w woj. Dolnośląskim, powiat oławski,
- Oława – gmina miejska w woj. Dolnośląskim, powiat oławski,
- Lubsza – gmina wiejska w woj. Opolski, powiat brzeski,

¹ <https://bdl.stat.gov.pl/bdl>

- Czernica – gmina wiejska w woj. Dolnośląskim, powiat wrocławski,
- Bierutów – gmina miejsko-wiejska w woj. Dolnośląskim, powiat oleśnicki,
- Namysłów – gmina miejsko-wiejska w woj. Opolskim, powiat namysłowski,
- Oleśnica – gmina wiejska w woj. Dolnośląskim, powiat oleśnicki.

Rysunek 1. Położenie Gminy Jelcz-Laskowice na tle powiatu olawskiego i województwa dolnośląskiego

Źródło: www.gminy.pl

2.2. Walory przyrodnicze gminy

Formami ochrony przyrody w Polsce, w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na obszarze gminy znajduje się:

- Rezerwat Przyrody Łacha Jelcz,
- Obszar Natura 2000 Lasy Grędzińskie,
- Obszar Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie,
- Obszar Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry,
- Obszar Natura 2000 Grądy Odrzańskie,
- pomniki przyrody.

Rezerwat przyrody „Łacha Jelcz” - zajmuje powierzchnię 59,68 ha. Został utworzony na podstawie zarządzenia Ministra Leśnictwa z dnia 24 kwietnia 1954 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. z 2001 r. nr 172, poz. 3104). Rezerwat rozpościera się na piaszczystej mieliźnie po prawej stronie Odry i obejmuje fragment starorzecza Odry wraz z otaczającym go terenem porośniętym lasem łągowym i roślinnością o charakterze bagiennym. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych flory i fauny oraz naturalnych procesów sukcesyjnych w ekosystemie starorzecza rzeki Odry. Zagrożenie dla rezerwatu stanowią zanieczyszczenia chemiczne wód powierzchniowych, zarastające starorzecza oraz presja turystyczna.

Obszar Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 - obszar znajduje się w województwie dolnośląskim, regionie wrocławskim, na Równinie Oleśnicko-Bierutowskiej, na terenie gmin Długołęka, Bierutów, Czernica, Jelcz-Laskowice. Lasy Grędzińskie to obszar zbudowany z glin zwałowych oraz utworów rzeczno-piękociemnych pochodzenia. Jego powierzchnia liczy 3 087,53 ha. Rozległy obszar lasów z licznymi przestojami i wydzieleniami ze starodrzewiem to najistotniejszy walor przyrodniczy tego miejsca. Stwierdzono tu występowanie 6 siedlisk przyrodniczych Natura 2000 – m.in. łągi dębowo-wiązowo-jesionowe, lasy łąkowe i nadrzeczne, a także łąki trzęślicowe. Występują tu liczne gatunki roślin chronionych. Ponadto na uwagę zasługują występujące tu gatunki zwierząt – m.in. liczna populacja trzepli zielonej, traszki grzebieniaste czy wydry i bobry.

Obszar Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089 - obszar znajduje się w województwie dolnośląskim, regionie wrocławskim, stanowi część oddziału 132 Leśnictwa Janików w Nadleśnictwie Oława, w rejonie wsi Janików. Jego powierzchnia liczy 15,59 ha, jednakże obecnie procedowana jest zmiana granicy obszaru. Na terenie obszaru występuje rzadki w tej części Niziny Śląskiej zespół acidofilnej dąbrowy, będący jednocześnie siedliskiem chronionych tu gatunków bezkręgowców. Obszar ten ma ogromne znaczenie dla przetrwania jelonka rogowca na Dolnym Śląsku. Obejmuje jedno z nielicznych stanowisk tego gatunku w województwie dolnośląskim potwierdzone po roku 2000.

Obszar Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 - obszar znajduje się w województwie dolnośląskim, regionie wrocławskim, w dolinie Odry pomiędzy Wrocławiem a Oławą - w małym procencie także w mieście Wrocław. Jest to obszar o powierzchni 8 756,24 ha. Teren obszaru obejmuje jeden z większych kompleksów leśnych w dolinie Odry wraz z terenami łąkowymi. Kompleks ten charakteryzuje się dużą różnorodnością siedlisk podmokłych. Szczególnie bogata w tym obszarze jest roślinność wodna i mokradłowa. Za cenną również uznaje się florę łąkową. Zwierzętami pospolicie występującymi na terenie badanego obszaru są bobry, wydry, traszki grzebieniaste i kumaki. W dolinie Odry i jej dopływach żyje aż 6 gatunków ryb z Załączników Dyrektywy Siedliskowej. Obszar ten również

jest ważnym żerowiskiem nietoperzy zakładających w lasach nadodrzańskich kolonie lęgowe. Także świat owadów na tym obszarze jest uznawany za bogaty.

Obszar Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002 - Obszar znajduje się w województwie dolnośląskim, regionach: wrocławskim, nyskim, opolskim oraz w małym procencie w mieście Wrocław, obejmuje 70-cio kilometrowy odcinek doliny Odry między Narokiem a Wrocławiem. Jest to obszar o powierzchni 20 905,97 ha. Występują tu liczne ciek wodne, stare koryta rzeczne i pozostałości rozlewisk, stawów. Teren ten charakteryzuje się silną melioracją. Dolina pokryta jest lasami, łąkami, pastwiskami i polami uprawnymi. W lasach zachowały się płyty zadrzewień olszowo-wiązowych i wierzbowo-topolowych, ale przede wszystkim występują tam drzewostany dębowo-grabowe. Bogaty jest na tym obszarze świat zwierząt. Przede wszystkim występuje tu 113 gatunków lęgowych ptaków. Cały ten obszar stanowi miejsce liczego występowania grupy gatunków, które w katastrofalny sposób zmniejszają swoją liczebność, bądź wyginęły już zupełnie na obszarze Europy Zachodniej. Są to m.in. bocian biały, bocian czarny, gąsiorek, jarzębatka, mazurek.

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 ze zm.) **pomnikami przyrody** są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Zgodnie z danymi w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody na terenie gminy znajduje się 10 pomników przyrody. Są to 2 głazy narzutowe oraz drzewa gatunków m.in.: dąb szypułkowy - quercus robur, czy lipa drobnolistna - tilia cordata.

KORYTARZE EKOLOGICZNE

Korytarz ekologiczny jest obszarem, który umożliwia migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Tworzą go liniowe pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami umożliwiające zwierzętom, roślinom i grzybom przemieszczanie się oraz dające schronienie i dostęp do pożywienia.

Przez teren gminy przebiegają dwa korytarze ekologiczne – KPdC-19A Dolina Odry Środkowej oraz KPdC-12B Las Lubszański.

2.3. Jakość powietrza na terenie gminy

Powietrze atmosferyczne należy do najważniejszych chronionych komponentów środowiska przyrodniczego. W polskim prawie środowiskowym zakres i sposoby ochrony powietrza atmosferycznego są określone głównie w ustawie Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. 2021 poz. 1973 ze zm.). Przepisy te dotyczą ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, przeciwdziałania zanieczyszczeniom, wydawania pozwoleń, opłat i kar administracyjnych za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza.

Potrzeba prawnej ochrony powietrza, jest skutkiem jego zanieczyszczenia, które w ustawie – Prawo ochrony środowiska zostało zdefiniowane następująco: emisja, która może być szkodliwa dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, może powodować szkodę w dobrach materialnych, może pogarszać walory estetyczne środowiska lub może kolidować z innymi uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska (art. 3 pkt 49 u.p.o.ś.).

Postępująca urbanizacja przyczynia się do wzrostu liczby źródeł emisji zanieczyszczeń. Najczęściej stosowaną klasyfikacją źródeł emisji jest następujący podział:

- źródła punktowe (emisja punktowa) związane z energetycznym spalaniem paliw i procesami technologicznymi w zakładach przemysłowych,
- źródła liniowe (emisja liniowa) związane z komunikacją,
- źródła powierzchniowe (emisja powierzchniowa) niskiej emisji rozproszonej komunalno-bytowej i technologicznej.

Województwo dolnośląskie zostało podzielone na strefy podlegające ocenie stanu powietrza. Zgodnie z przyjętym podziałem, gmina Jelcz-Laskowice należy do strefy dolnośląskiej_2.

Poniżej zestawiono wyniki klasyfikacji poszczególnych zanieczyszczeń w powietrzu. Dla potrzeb badań substancje, których poziom stężeń ma zostać zmierzony, zostały podzielone na 2 grupy: ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Substancje oceniane ze względu na ochronę zdrowia ludzi:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- dwutlenek azotu (NO₂),
- tlenek węgla (CO),
- benzen (C₆H₆),
- ozon troposferyczny (O₃),
- pył zawieszony PM10, oraz zawarte w tym pyłe metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren),
- pył PM2,5.

Substancje oceniane ze względu na ochronę roślin:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- tlenki azotu (NO_x),
- ozon (O₃).

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,
- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Poziom dopuszczalny – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie, lub środowisko, jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie, lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie.

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- **klasa D1** – stężenie ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Poziom celu długoterminowego - oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie - z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków - w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

3. Dla PM_{2,5}, dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

- **klasa A1** – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- **klasa C1** – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Poziom dopuszczalny faza II - poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: 20 µg/m³.

Dla potrzeb dokonania rocznej oceny jakości powietrza za rok 2020 i 2021 wykorzystano wyniki modelowania matematycznego jakości powietrza przygotowane przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy oraz metodę obiektywnego szacowania.

W poniższych tabelach zestawiono wyniki klasyfikacji dla strefy dolnośląskiej_2 w latach 2020-2021.

Tabela 1. Wynikowe klasy strefy dolnośląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2020-2021 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Kod strefy	Rok	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy
			Kryterium – poziom dopuszczalny						Kryterium – poziom docelowy							Kryterium - poziom celu długoterminowego
			SO ₂	NO ₂	PM10	PM2,5		Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃	
			Faza I	Faza II												
Strefa dolnośląska	PL0204	2020	A	A	C	A	A1	A	A	A	C	C	A	A	C	D2
Strefa dolnośląska_2	PL0205	2021	A	A	C	A	C1	A	A	A	C	C	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim za lata 2020-2021

Tabela 2. Wynikowe klasy strefy dolnośląskiej_2 dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2020-2021 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Rok	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy	
			Kryterium – poziom dopuszczalny		Kryterium - poziom docelowy	Kryterium - poziom celu długoterminowego
			SO ₂	NO _x		
Strefa dolnośląska	PL0204	2020	A	A	A	D2
Strefa dolnośląska_2	PL0205	2021	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim za lata 2020-2021

Roczna ocena jakości powietrza za 2020 r. w strefie dolnośląskiej wykazała przekroczenia następujących standardów imisyjnych:

- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne (kryterium ochrona zdrowia) – pył PM₁₀,
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe (kryterium ochrona zdrowia) – arsen As,
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe (kryterium ochrona zdrowia) – benzo(a)piren B(a)P,
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe (kryterium ochrona zdrowia) – ozon O₃,
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy celu długoterminowego (kryterium ochrona zdrowia) – ozon O₃ (max 8-h); (kryterium ochrona roślin) - ozon O₃.

Natomiast roczna ocena jakości powietrza za 2021 r. w strefie dolnośląskiej_2 wykazała przekroczenia następujących standardów imisyjnych:

- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne (kryterium ochrona zdrowia) – pył PM₁₀,
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne (kryterium ochrona zdrowia) – pył PM_{2,5},
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe (kryterium ochrona zdrowia) – arsen As,
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe (kryterium ochrona zdrowia) – benzo(a)piren B(a)P,
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy celu długoterminowego (kryterium ochrona zdrowia) – ozon O₃ (max 8-h); (kryterium ochrona roślin) - ozon O₃.

Dla pozostałych zanieczyszczeń standardy imisyjne na terenie strefy dolnośląskiej_2 były dotrzymane.

Ocena jakości powietrza za 2020 rok w odniesieniu do norm określonych dla ochrony zdrowia ludzi wykazała na obszarze gminy Jelcz-Laskowice:

- brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla dwutlenku siarki:
 - stężenia średnioroczne na poziomie: S_a = 2 do 4 µg/m³ (brak normy rocznej),
 - maksymalne stężenia 1-godzinne i 24-godzinne SO₂ poniżej 15% normy,
- brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla dwutlenku azotu:
 - stężenia średnioroczne na poziomie: S_a = 9 do 12 µg/m³ (norma Da = 40 µg/m³),

- maksymalne stężenia 1-godzinne nie przekroczyły 30% normy (norma $Da = 200 \mu\text{g}/\text{m}^3$),
- brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego określonego dla benzenu:
 - stężenia średnioroczne na poziomie: $S_a = 0,5 - 0,8 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (norma $Da = 5 \mu\text{g}/\text{m}^3$),
- brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego określonego dla tlenku węgla:
 - stężenia średnioroczne na poziomie $S_a = 170 - 340 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (brak normy rocznej),
- brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla pyłu zawieszonego PM10:
 - stężenia średnioroczne na poziomie $S_a = 12 \text{ do } 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (norma $Da = 40 \mu\text{g}/\text{m}^3$),
- liczba dni z przekroczeniami normy 24-godzinnej: od 2 do 14 dni (dopuszczalna częstość przekraczania normy: 35 dni),
- brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego określonego dla pyłu zawieszonego PM2,5:
 - stężenia średnioroczne na poziomie $S_a = 6 \text{ do } 13 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (norma $Da = 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$),
- brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla ołowiu oraz poziomów docelowych określonych dla arsenu, kadmu, niklu:
 - ołów - stężenia średnioroczne na poziomie $S_a = 0,01 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (norma $Da = 0,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$),
 - nikiel - stężenia średnioroczne na poziomie $S_a = 0,6 \text{ do } 1,2$ (poziom docelowy: $20 \text{ ng}/\text{m}^3$),
 - kadm - stężenia średnioroczne na poziomie: $S_a = 0,1 \text{ do } 0,2$ (poziom docelowy: $5 \text{ ng}/\text{m}^3$),
 - arsen - stężenia średnioroczne na poziomie $S_a = 1,2 \text{ do } 2,4$ (poziom docelowy: $6 \text{ ng}/\text{m}^3$),
- brak przekroczenia poziomu docelowego dla ozonu:
 - liczba dni z przekroczeniami poziomu docelowego: 11 do 24 dni (poziom docelowy: $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$, dopuszczalna częstość przekraczania: 25 dni (średnia z 3 lat),
 - przekroczenie poziomu długoterminowego ozonu (poziom długoterminowy: $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$),
- przekroczenie poziomu długoterminowego występuje na przeważającym obszarze województwa. Jako główne przyczyny przekroczeń ozonu wskazuje się występowanie w okresie wiosenno-letnim warunków meteorologicznych sprzyjających formowaniu się ozonu w powietrzu (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie) oraz emisję prekursorów ozonu, zwłaszcza z sektora transportu samochodowego,
- przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu - stężenia B(a)P:
 - stężenia średnioroczne na poziomie: $S_a = 0,5 \text{ do } 2,5 \text{ ng}/\text{m}^3$ (poziom docelowy: $1 \text{ ng}/\text{m}^3$),
 - głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem jest spalanie paliw stałych do celów grzewczych w sektorze bytowo-komunalnym („niska” emisja związana z ogrzewaniem budynków). W ciągu roku kalendarzowego widoczna jest

wyraźna zmienność sezonowa – wielokrotnie wyższe stężenia w sezonie grzewczym niż w pozagrzewczym.

Ocena jakości powietrza za 2021 rok w odniesieniu do norm określonych dla ochrony zdrowia ludzi wykazała na obszarze gminy Jelcz-Laskowice:

- brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla dwutlenku siarki:
 - stężenia średnioroczne na poziomie: $S_a = 3$ do $4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (brak normy rocznej),
 - maksymalne stężenia 1-godzinne i 24-godzinne SO_2 poniżej 10% normy,
- brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla dwutlenku azotu:
 - stężenia średnioroczne na poziomie: $S_a = 11$ do $14 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (norma $\text{Da} = 40 \mu\text{g}/\text{m}^3$),
 - maksymalne stężenia 1-godzinne nie przekroczyły 30% normy (norma $\text{Da} = 200 \mu\text{g}/\text{m}^3$),
- brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla pyłu zawieszonego PM_{10} :
 - stężenia średnioroczne na poziomie $S_a = 15$ do $24 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (norma $\text{Da} = 40 \mu\text{g}/\text{m}^3$),
- liczba dni z przekroczeniami normy 24-godzinnej: 1 do 16 dni (dopuszczalna częstość przekraczania normy: 35 dni),
- brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego określonego dla pyłu zawieszonego $\text{PM}_{2,5}$:
 - stężenia średnioroczne na poziomie $S_a = 12$ do $19 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (norma $\text{Da} = 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$),
- brak przekroczenia poziomu docelowego dla ozonu:
 - liczba dni z przekroczeniami poziomu docelowego: 7 do 17 dni (poziom docelowy: $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$, dopuszczalna częstość przekraczania: 25 dni (średnia z 3 lat),
 - przekroczenie poziomu długoterminowego ozonu (poziom długoterminowy: $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$),
 - przekroczenie poziomu długoterminowego występuje na przeważającym obszarze województwa. Jako główne przyczyny przekroczeń ozonu wskazuje się występowanie w okresie wiosenno-letnim warunków meteorologicznych sprzyjających formowaniu się ozonu w powietrzu (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie) oraz emisję prekursorów ozonu, zwłaszcza z sektora transportu samochodowego,
- przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu - stężenia B(a)P :
 - stężenia średnioroczne na poziomie: $S_a = 0,8$ do $3,1 \text{ ng}/\text{m}^3$ (poziom docelowy: $1 \text{ ng}/\text{m}^3$),
 - głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem jest spalanie paliw stałych do celów grzewczych w sektorze bytowo-komunalnym („niska” emisja związana z ogrzewaniem budynków). W ciągu roku kalendarzowego widoczna jest wyraźna zmienność sezonowa – wielokrotnie wyższe stężenia w sezonie grzewczym niż w pozagrzewczym.

2.4. Poziom hałas na terenie gminy

Przez hałas rozumie się dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego charakteryzującym się różnorodnością źródeł i powszechnością występowania. Głównymi źródłami emisji hałasu w gminie Jelcz-Laskowice są szlaki komunikacyjne – drogi wojewódzkie: nr 396 oraz 455, drogi powiatowe i gminne. Ponadto źródłem hałasu na terenie gminy mogą być zakłady przemysłowe.

W latach 2020-2021 w zakresie monitoringu hałasu drogowego i kolejowego nie prowadzono badań hałasu na terenie Jelcza-Laskowic. W roku 2021 w Jelczu-Laskowicach przy ul. Wrocławskiej 54 na drodze wojewódzkiej nr 455 zostały przeprowadzone pomiary okresowe przez Dolnośląską Służbę Dróg i Kolei we Wrocławiu. Punkt pomiarowy został zlokalizowany na terenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (wartość dopuszczalna 61,0 dB dla pory dnia i 56,0 dla pory nocy), a zmierzony poziom równoważny hałasu dla pory dnia wynosił 67,5 dB a dla pory nocy 61,8 dB, co wskazuje na przekroczenia poziomów granicznych hałasu.

W zakresie hałasu przemysłowego pomiary zostały wykonane w ramach pomiarów okresowych:

- w strefie oddziaływania Chemiczno-Fizycznej Oczyszczalni Ścieków Przemysłowych: badanie poziomu hałasu przeprowadzono w dwóch punktach przy ul. Polnej 16 oraz ul. Wrocławska 88, a zmierzony poziom równoważny hałasu dla pory dnia w obu punktach był nieodróżnialny od tła,
- w strefie oddziaływania zakładu produkującego felgi samochodowe „Ronol Polska” Sp. z o.o.: badanie poziomu hałasu przeprowadzono w trzech punktach przy ul. Techników 29a (równoważny poziom hałasu dla pory dnia 48,6 dB, dla pory nocy 43,8 dB), przy ul. Techników 27 (równoważny poziom hałasu dla pory dnia 47,8 dB, dla pory nocy 43,1 dB) oraz przy ul. Techników 26 (równoważny poziom hałasu dla pory dnia 48,6 dB, dla pory nocy 43,8 dB).

2.5. Natężenia pól elektromagnetycznych na terenie gminy

Promieniowanie elektromagnetyczne występuje powszechnie w środowisku, przy czym ujemny wpływ na stan środowiska i zdrowie ludzi mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz.

Wszelkie urządzenia, czy instalacje, w których następuje przepływ prądu, jak np. sieci energetyczne w tym linie wysokiego napięcia, stacje radiowe i telewizyjne, stacje bazowe i telefony telefonii komórkowej, radiotelefony, CB-radio, urządzenia radiowo-nawigacyjne,

urządzenia elektryczne wykorzystywane w domu, itp. są źródłem promieniowania elektromagnetycznego.²

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach, a także zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Zgodnie z artykułem 123 ustawy prawo ochrony środowiska oceny poziomów pól elektromagnetycznych (PEM) i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Do końca 2020 roku pomiary monitoringowe pól elektromagnetycznych prowadzone były w cyklach trzyletnich, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. nr 221, poz. 1645). Od 2021 roku monitoring pól elektromagnetycznych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzony jest zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2020 r., poz. 2311). Punkty pomiarowe, w których wykonuje się okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wyznacza się dla każdego województwa, na obszarze miast w dwuletnim cyklu pomiarowym oraz na terenie gminy wiejskiej w czteroletnim cyklu pomiarowym.

Badania natężeń pól elektromagnetycznych prowadzone były na terenie Jelcz-Laskowic w 2020 r. w jednym punkcie przy u. Świerkowej 18. Badania wykazały, że w ww. punkcie pomiarowo-kontrolnym zmierzona wartość była poniżej progu oznaczalności sondy pomiarowej ($<0,3 \text{ V/3}$).

² <https://www.wios.warszawa.pl>

2.6. Jakość wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy

WODY POWIERZCHNIOWE

Gmina Jelcz-Laskowice leży w obszarze dorzecza rzeki Odry. Na terenie przedmiotowej Gminy brak jest jezior należących do jednolitych części wód powierzchniowych. Wszystkie rzeki na terenie gminy mają swoje źródła poza jej obszarem, mają one charakter nizinny i w znacznym stopniu są powiązane z siecią cieków odwodnienia melioracyjnego.

Główne rzeki przepływające przez ten obszar to: rzeka Smotrawa, stanowiąca prawobrzeżny dopływ Odry, przepływająca przez południową część gminy, rzeka Młynówka Jelecka, stanowiąca odnogę Smotrawy i rzeka Graniczna, przepływająca przez północną część gminy. Jej obszar pokryty jest dużą ilością rowów połączonych z ww. ciekami. Ponadto na terenie tym występują akwenty wodne: Kąpielisko Jelcz, II Staw w Jelczu, III Staw oraz zlokalizowane są również stawy rybne i staw hodowlany. Znajdujące się na terenie gminy Jelcz-Laskowice jcwp przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 3. Wykaz JCWP na terenie gminy Jelcz-Laskowice

Kod jcwp	Nazwa jcwp	Kod ppk	Nazwa ppk
PLRW600017133254	Dopływ spod Celiny	-	-
PLRW60001913329	Smortawa od Pijawki do Odry	PL02S1401_1221	Smortawa - ujście do Odry
PLRW60002313318	Otocznica	PL02S1401_0515	Otocznica - ujście do Odry (m. Stary Otok)
PLRW600023133329	Młynówka Jelecka	PL02S1401_1222	Młynówka Jelecka – ujście do Odry (m. Łęg)
PLRW60002313649	Graniczna	PL02S1401_1291	Graniczna - ujście do Widawy (m. Chrząstawa)

Źródło: Dane GIOŚ

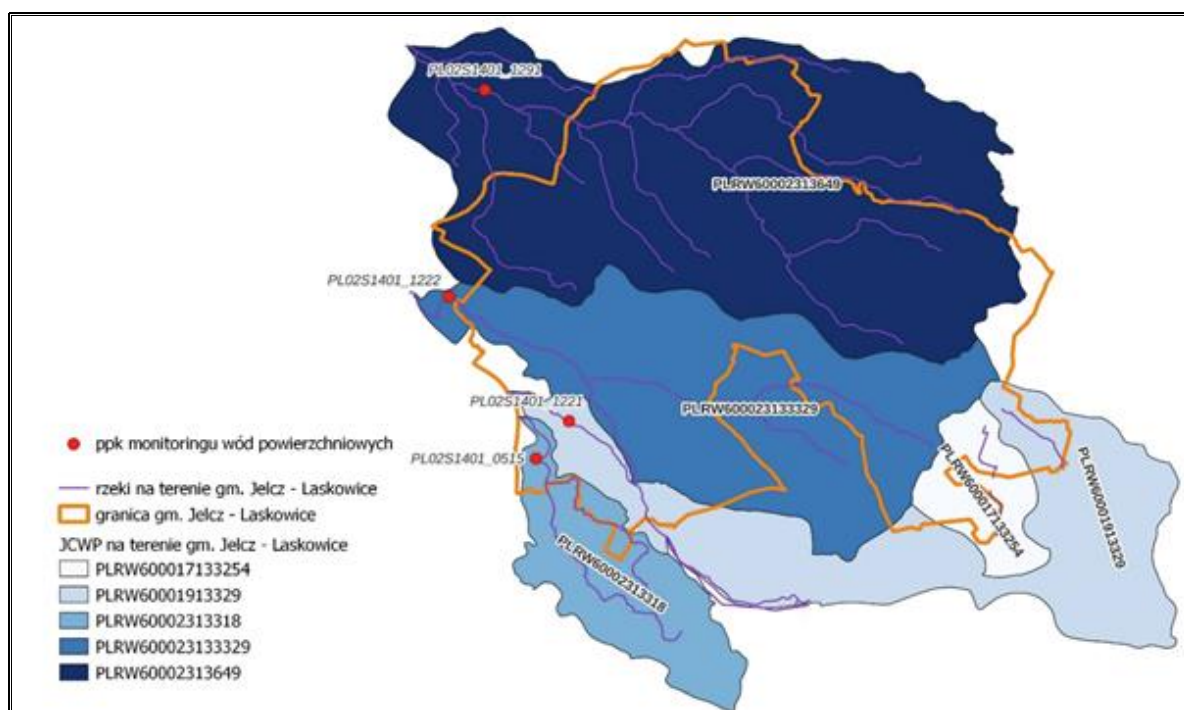
Jednolite części wód powierzchniowych, które znajdują się (dalej jcwp) na tutejszym obszarze zostały przedstawione i scharakteryzowane w tabeli poniżej.

Tabela 4. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych

Kod i nazwa JCWP	Typ JCWP	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy
RW600017133254 - Dopływ spod Celiny	17. Potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych	Naturalna część wód	Dobry	Niezagrożona	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny
RW60001913329 - Smortawa od Pijawki do Odry	19. Rzeka nizinna piaszczysto –gliniasta	Naturalna część wód	Zły	Niezagrożona	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny
RW60002313318 - Otocznica	23. Potok lub strumień na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych	Naturalna część wód	Zły	Niezagrożona	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny
RW60002313329 - Młynówka Jelecka	23. Potok lub strumień na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych	Silnie zmieniona część wód	Zły	Zagrożona	Dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny
RW60002313649- Graniczna	23. Potok lub strumień na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych	Naturalna część wód	Zły	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny

Źródło: Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 roku – Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Rysunek 2. Lokalizacja jcwp na terenie gminy Jelcz-Laskowice

Źródło: Dane GIOŚ

W 2020 r. przebadano jcwp RW60002313318. Nie oznaczono w 2020 r. stanu ekologicznego, chemicznego i ogólnego badanej jcwp. W latach wcześniejszych przebadano 3 jcwp: Graniczna, Młynówka Jelecka oraz Smortawa od Pijawki do Odry. Ich stan został oceniony jako zły. Wyniki badań przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 5. Wyniki badań z ostatnich lat badanych JCWP na terenie gminy

Nazwa ocenianej JCWP		Graniczna	Młynówka Jelecka	Smortawa od Pijawki do Odry	Otocznica
Kod JCWP		RW60002313649	RW600023133329	RW60001913329	RW60002313318
Typ monitoringu		MO	MD	MO	MD
Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód	Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	3 (2019)	5 (2018)	2 (2019)	4 (2020)
	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	5 (2019)	1 (2018)	3 (2019)	2 (2020)
	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	>2 (2019)	>2 (2018)	>2 (2019)	>2 (2020)
	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)	2 (2016)	2 (2018)	2 (2016)	2 (2020)
STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)		umiarkowany stan ekologiczny (2019)	zły potencjał ekologiczny (2018)	umiarkowany stan ekologiczny (2019)	-
STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)		stan chemiczny poniżej dobrego (2019)	stan chemiczny poniżej dobrego (2018)	stan chemiczny poniżej dobrego (2019)	-
OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)		zły stan wód (2019)	zły stan wód (2018)	zły stan wód (2019)	-

Źródło: Opracowanie własne

WODY PODZIEMNE

Według podziału Polski na 172 JCWPd obszar Gminy Jelcz-Laskowice znajduje się na obszarze dwóch jednolitych częściach wód podziemnych. Jest to JCWPd nr 96 (PLGW600096) oraz JCWPd nr 109 (PLGW6000109).

Monitoring wód podziemnych województwa dolnośląskiego prowadzony był przez RWMS we Wrocławiu, na podstawie strategicznego Programu Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2020-2025 i Programu wykonawczego monitoringu jakości wód podziemnych na 2020 rok. W 2020 roku realizowano monitoring operacyjny wód podziemnych. Badania realizowano dwa razy w roku w II i III kwartale. Na terenie gminy Jelcz-Laskowice badania objęły w 2020 roku następujące punkty pomiarowe:

- Piekary
- Wójcice.

Zgodnie z Raportem o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na 2019 wynika, iż JCWPd 96 oraz 109 odznaczają się dobrym stanem ogólnym, chemicznym oraz ilościowym.

Tabela 6. Ocena stanu JCWPd obejmujących swoim obszarem teren gminy Jelcz-Laskowice

Numer UE JCWPd	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Ogólna ocena stanu
PLGW600096	Dobry DW	Dobry DW	Dobry DW
PLGW6000109	Dobry DW	Dobry DW	Dobry DW

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2019

3. Stopień realizacji programu ochrony środowiska w latach 2020-2021

Ze względu na brak przygotowanych przez Ministerstwo Środowiska wytycznych w zakresie struktury raportu z realizacji Program Ochrony Środowiska, zastosowana metodyka sporządzenia niniejszego Raportu wynika z Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Jelcz-Laskowice na lata 2020-2023 z perspektywą do 2027 r. i ujętych w nim zadań.

W tabelach poniżej przedstawione zostały informacje na temat zadań przyjętych do realizacji w latach 2020-2021 w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Jelcz-Laskowice na lata 2020-2023 z perspektywą do 2027 r.

W tabeli zaprezentowano realizację zadań dla następujących obszarów interwencji wyznaczonych w Programie:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenia poważnymi awariami.

Tabela 7. Stopień realizacji zadań Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Jelcz-Laskowice na lata 2022-2023 z perspektywą do roku 2027 za lata 2020-2021

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny	TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2020 r.	Poniesione koszty realizacji zadania w 2020 r.	Zakres zrealizowany w 2021 r.	Poniesione koszty realizacji zadania w 2021 r.
		OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA				
Wymiana indywidualnych systemów grzewczych	Mieszkańcy Gminy Gmina Jelcz-Laskowice	Tak	W ramach zadania udzielono dotacje z budżetu Gminy Jelcz-Laskowice dla 51 beneficjentów.	396 964,05 zł	W ramach zadania udzielono dotacji przez Burmistrza Jelcza-Laskowic dla 113 beneficjentów	665 041,00 zł
Zakup sensorów pomiarów jakości powietrza w tym zaopatrzone w dodatkowy moduł gazowy mierzący zanieczyszczenia	Gmina Jelcz-Laskowice	Tak	Zakupiono 12 szt. Eko-słupków Standard oraz 1 szt. Eko-słupka Allseason wraz z montażem. Zakupiono również 7 szt. sensorów AIRLY Wykupiono Abonament+ udostępnienie na platformie Sensory Airly oraz Abonament + udostępnienie na platformie Eko-Słupki. Poniesiono wydatki związane z eksploatacją szafek elektrycznych dla Eko-Słupków	104 145,00 zł	-	-
Budowa tras rowerowych	Gmina Jelcz-Laskowice	Tak	Wybrano wykonawcę robót budowlanych oraz rozpoczęto roboty	0,00 zł	W ramach zadania wybudowano 1,54 km dróg dla rowerów	1 622 291,72 zł
Budowa parkingów przesiadkowych P&R, B&R	Gmina Jelcz-Laskowice	Nie ³	-	-	Rozpoczęto budowę parkingu P&R i B&R przy ul. Oławskiej w Jelczu-Laskowicach	494 226,32 zł
Budowa żłobko-przedszkola w Jelczu-Laskowicach o podwyższonych parametrach energetycznych	Gmina Jelcz-Laskowice	Nie ⁴	Rozpoczęto realizację zadania	160 000,00 zł	W 2021 r. wykonano projekt budowlany, uzyskano pozwolenie na budowę oraz rozpoczęto roboty budowlane	1 971 856,83 zł
Rozbudowa szkoły podstawowej w Miłoszycach	Gmina Jelcz-Laskowice	Nie ⁵	Wykonano roboty budowlane w zakresie rozbudowy szkoły w Miłoszycach	4 595 612,21 zł	Wykonano roboty budowlane w zakresie rozbudowy szkoły w Miłoszycach	4 793 419,75 zł

³ Zadanie jest w trakcie realizacji: 2021-2022

⁴ Zadanie jest w trakcie realizacji: 2020-2022

⁵ Zadanie jest w trakcie realizacji: 2019-2022

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY JELCZ-LASKOWICE NA LATA 2020-2023 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2027, ZA LATA 2020-2021

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny	TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2020 r.	Poniesione koszty realizacji zadania w 2020 r.	Zakres zrealizowany w 2021 r.	Poniesione koszty realizacji zadania w 2021 r.
Kompleksowa kampania promocyjna	Gmina Jelcz-Laskowice	Nie	-	-	-	-
Oświetlenie lampami solarnymi terenów Gminy	Gmina Jelcz-Laskowice	Tak	W ramach zadania zakupiono i zamontowano lampy solarno-wiatrowe w miejscowościach: Miłoszyce, Piekary, Dziuplina, Grędzina, Biskupice Oławskie, Minkowice Oławskie, Jelcz-Laskowice, Kopalina	182 183,33 zł	W ramach zadania zakupiono i zamontowano lampy solarno-wiatrowe na terenie miasta i gminy Jelcz-Laskowice w miejscowościach: Grędzina, Łęg, Miłocice, Minkowice Oławskie, Jelcz-Laskowice	300 000,00 zł
Modernizacja świetlic wiejskich na terenie Gminy Jelcz-Laskowice	Gmina Jelcz-Laskowice	Tak	Zadanie realizowane corocznie według analizy potrzeb dla obiektów świetlicowych	-	Zadanie realizowane corocznie według analizy potrzeb dla obiektów świetlicowych	-
Gminny program wymiany źródeł ciepła – ograniczenie niskiej emisji na obszarze województwa dolnośląskiego	Gmina Jelcz-Laskowice	Tak	Realizacja Programu - w ramach zadania udzielono dotacje z budżetu Gminy Jelcz-Laskowice dla 51 beneficjentów	396 964,05 zł	Realizacja Programu - w ramach zadania udzielono dotacji przez Burmistrza Jelcza-Laskowic dla 113 beneficjentów	665 041,00 zł
Gminny program wymiany źródeł ciepła	Gmina Jelcz-Laskowice					

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY JELCZ-LASKOWICE NA LATA 2020-2023 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2027, ZA LATA 2020-2021

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny	TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2020 r.	Poniesione koszty realizacji zadania w 2020 r.	Zakres zrealizowany w 2021 r.	Poniesione koszty realizacji zadania w 2021 r.
Monitoring powietrza	Gmina Jelcz - Laskowice	Tak	Zakupiono 12 szt. Eko-słupków Standard oraz 1 szt. Eko słupka Allseason wraz z montażem na kwotę Zakupiono 7 szt. sensorów AIRLY na kwotę Poniesiono koszty za wykup Abonamentu + udostępnienie na platformie Sensory Airly Poniesiono koszty za Abonament oraz udostępnienie na platformie Eko-Słupki Poniesiono koszty za eksploatację szafek elektrycznych dla Eko-Słupków	104 145,00 zł	Wykonano pomiary immisji zanieczyszczeń – platforma pomiarowa na samochodzie elektrycznym .Wykonano pomiar - 3x objazd wybranych terenów gminy. Poniesiono koszty za wykup Abonamentu + udostępnienie na platformie Sensory Airly Poniesiono koszty za Abonament oraz udostępnienie na platformie Eko-Słupki Poniesiono koszty za eksploatację szafek elektrycznych dla Eko-Słupków	34 806,32 zł
ZAGROŻENIA HAŁASEM						
Przebudowa dróg na osiedlu Jelcz: Klonowej, Lipowej, Grabowej, Bukowej, Brzozowej	Gmina Jelcz-Laskowice	Nie ⁶	-	-	-	-
Przebudowa dróg na osiedlu Europejskim w Jelczu-Laskowicach	Gmina Jelcz-Laskowice	Nie ⁷	-	-	-	-
Przebudowa ulicy Stalowej i Niklowej w Jelczu-Laskowicach	Gmina Jelcz-Laskowice	Tak	Przebudowano ul. Stalową - jezdnia 253 m, ciąg pieszo-rowerowy 253 m, chodniki 506 m	819 454,92 zł	-	-
Przebudowa ulicy Wyspiańskiego i Słowackiego w Miłoszycach	Gmina Jelcz-Laskowice	Nie ⁸	-	-	-	-

⁶ Inwestycja w zakresie ul. Klonowej została zrealizowana w latach 2018-2019. Pozostałe ulice planowane do realizacji w przyszłych latach.

⁷ Zadanie jest w trakcie realizacji: 2019-2022

⁸ Realizację zadań przesunięto na następne lata, ze względu na ograniczenia wydatków inwestycyjnych

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY JELCZ-LASKOWICE NA LATA 2020-2023 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2027, ZA LATA 2020-2021

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny	TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2020 r.	Poniesione koszty realizacji zadania w 2020 r.	Zakres zrealizowany w 2021 r.	Poniesione koszty realizacji zadania w 2021 r.
Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych	Gmina Jelcz-Laskowice	Tak	Przebudowano drogę w m. Minkowice Oławskie - droga dojazdowa do gruntów rolnych	996 211,40 zł	Przebudowano drogę w m. Brzezinki - droga dojazdowa do gruntów rolnych	629 792,05 zł
Przebudowa ulicy Treski oraz budowa łącznika z ul. Gimnazjalną	Gmina Jelcz-Laskowice	Tak	Przeprowadzono wybór wykonawcy robót budowlanych oraz rozpoczęto roboty	0,00 zł	Przebudowano ulicę Treski oraz wybudowano łącznik z ul. Gimnazjalną	731 721,18 zł
Przebudowa dróg na Osiedlu Laskowice	Gmina Jelcz-Laskowice	Nie ⁹	-	-	-	-
Przebudowa łącznika ulicy Bożka z ulicą Oławską w Jelczu-Laskowicach	Gmina Jelcz-Laskowice	Tak	Wykonano dokumentację projektową oraz roboty budowlane: – jezdnia 176 m, chodniki 309 m, ciąg pieszo-rowerowy 98 m, odwodnienie 176 m, oświetlenie 9 szt. lamp	904 405,80 zł	-	-
Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 455 w zakresie ciągu pieszo-rowerowego, chodnika, ścieżki rowerowej oraz zatoki autobusowej	Gmina Jelcz-Laskowice	Tak	-	-	Przeprowadzono przebudowę ciągu pieszo-rowerowego na długości 775 m wraz z ułożeniem krawężników i obrzeży oraz budowę zatoki autobusowej, budowę odwodnienia, studni chłonnych (7 szt.) i wpustów deszczowych (6 szt.)	1 099 454,87 zł
Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 455	Gmina Jelcz-Laskowice	Tak	Przeprowadzono przebudowę drogi na długości 455 m w zakresie: - jezdnii o nawierzchni bitumicznej szer. 2-11,5 m, pow. 1745 m ² , - wyspę separacyjną o nawierzchni z kostki granitowej, pow. 110 m ² , - ciągu komunikacyjnego o nawierzchni betonowej i kostki betonowej (chodnik ze ścieżką rowerową), pow. 1100 m ² , - chodnika z kostki betonowej, pow. przebudowy 149 m ² ,	1 003 004,38 zł	-	-

⁹ Na przedmiotowe zadanie Gmina ubiega się o dofinansowanie ze środków zewnętrznych

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY JELCZ-LASKOWICE NA LATA 2020-2023 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2027, ZA LATA 2020-2021

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny	TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2020 r.	Poniesione koszty realizacji zadania w 2020 r.	Zakres zrealizowany w 2021 r.	Poniesione koszty realizacji zadania w 2021 r.
			- zatoki autobusowej o nawierzchni z kostki betonowej, pow. 74 m ² - odwodnienia: ciek przykrawężnikowy 499 m, wpusty 9 szt., - wymianę lamp oświetlenia ulicznego 2 szt., - zagospodarowania pasów zieleni pow. 332 m ² , nasadzenia drzew 4 szt.			
Przebudowa drogi nr 1551D – ul. Oławskiej od ul. Wrocławskiej do ul. Witosa	Gmina Jelcz-Laskowice	Nie ¹⁰	-	-	-	-
Remont dróg gminnych: odcinek 1 – ul. Techników i ul. Fabryczna, odcinek 2 – Aleja Młodych i ul. Inżynierska	Gmina Jelcz-Laskowice	Tak	Przeprowadzono remont ul. Techników, Fabrycznej, Inżynierskiej i Al. Młodych – 3,75 km	3 565 844,67 zł	-	-
Rekultywacja dróg gminnych	Gmina Jelcz-Laskowice	Tak	Przeprowadzono remont dróg gruntowych	822 509,65 zł	Przeprowadzono remont dróg gruntowych	861 121,77 zł
GOSPODAROWNIE WODAMI						
Konserwacja rowów melioracyjnych	Gmina Jelcz-Laskowice	Tak	Zadanie zostało zrealizowane	60 221,30 zł	Zadanie zostało zrealizowane	67 335,00 zł
Budowa kanalizacji sanitarnej w Biskupicach Oławskich	Gmina Jelcz-Laskowice	Nie ¹¹	-	-	-	-
Budowa kanalizacji sanitarnej w Wójcicach	Gmina Jelcz-Laskowice	Nie ¹²	-	-	-	-
Budowa kanalizacji deszczowej/burzowej na Osiedlu Europejskim w Jelczu-Laskowicach	Gmina Jelcz-Laskowice	Tak	Wybudowano sieć kanalizacji deszczowej o długości 1,42 km	927 148,80 zł	Wybudowano sieć kanalizacji deszczowej o długości 2,79 km	568 123,79 zł

¹⁰ Zadanie w trakcie realizacji przez PZD w Oławie na podstawie porozumienia z Gminą Jelcz-Laskowice

¹¹ W trakcie planowania jest wykonanie dokumentacji projektowej

¹² W trakcie planowania jest wykonanie dokumentacji projektowej

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY JELCZ-LASKOWICE NA LATA 2020-2023 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2027, ZA LATA 2020-2021

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny	TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2020 r.	Poniesione koszty realizacji zadania w 2020 r.	Zakres zrealizowany w 2021 r.	Poniesione koszty realizacji zadania w 2021 r.
Budowa kanalizacji sanitarnej w Minkowicach Oławskich	Gmina Jelcz-Laskowice	Nie ¹³	-	-	-	-
Remonty kanalizacji burzowej z rozdzieleniem kanalizacji sanitarnej	Gmina Jelcz-Laskowice	-	-	-	-	-
Konserwacja kanalizacji burzowej	Gmina Jelcz-Laskowice	Tak	Konserwowano kanalizację burzową na terenie gminy	60 221,30 zł	Konserwowano kanalizację burzową na terenie gminy	67 335,00 zł
Budowa sieci wodociągowej na terenach przeznaczonych na cele przemysłowe	Gmina Jelcz-Laskowice	Tak	Budowano sieć wodociągową DN 225 PE o długości 1 323,58 m oraz hydranty nadziemne – 11 szt. i przyłącza DN 160 - 4 szt.	4 448 259,05 zł	-	-
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW						
Likwidacja dzikich wysypisk	Gmina Jelcz-Laskowice	2020 Tak 2021 Nie	Wykonanie prac w miejscowości Jelcz-Laskowice, ul. Garażowa oraz ul. Techników/Włoska w zakresie zebrania, transportu i utylizacji nagromadzonych odpadów z pasa drogowego. 2 wysypiska – czerwiec 1 wysypisko zostało uprzątnięte	50 000,00 zł	W 2021 r. zlokalizowano 6 dzikich wysypisk. Wobec 3 zlokalizowanych wysypisk toczą się postępowania administracyjne. Pozostałe 3 nieruchomości nie należą do Gminy Jelcz-Laskowice, zostały wysłane pisma do właścicieli nakazujące uprzątnięcie dzikich wysypisk.	-
Usuwanie materiałów zawierających azbest	Gmina Jelcz-Laskowice	Tak	Przeprowadzono demontaż, transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest – 23,010 Mg Przeprowadzono odbiór, transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest – 10,550 Mg	28 967,69 zł	Przeprowadzono demontaż, transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest – 37,77 Mg Przeprowadzono odbiór, transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest – 50,07 Mg	67 247,12 zł
Przebudowa boksów śmietnikowych oraz zakup nowych kontenerów na Osiedlu Fabrycznym w Jelczu-Laskowicach	Gmina Jelcz-Laskowice	Nie ¹⁴	-	-	-	-

¹³ Zadanie jest w trakcie realizacji

¹⁴ Planowano zainstalowanie tzw. „Inteligentnych” pojemników na segregowane odpady wyposażone w kamerę, wagę, możliwość zgniotu nagromadzonych odpadów z aplikacją umożliwiającą obserwację z dowolnego komputera. Obecnie testowany jest zestaw inteligentnych pojemników na odpady zbierane selektywnie; zmieszane, papier, szkło, metale i tworzywa sztuczne. Zestaw ten zlokalizowany jest w obrębie terenu budynku Urzędu Miasta i Gminy. Po pozytywnym wyniku tekstu nastąpi instalacja pojemników.

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY JELCZ-LASKOWICE NA LATA 2020-2023 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2027, ZA LATA 2020-2021

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny	TAK/ NIE	Zakres zrealizowany w 2020 r.	Poniesione koszty realizacji zadania w 2020 r.	Zakres zrealizowany w 2021 r.	Poniesione koszty realizacji zadania w 2021 r.
Zagospodarowanie centrum miasta jako teren zielony – Park Miejski	Gmina Jelcz-Laskowice	Nie ¹⁵	-	-	-	-
Nowe nasadzenia oraz wycinka drzew i krzewów	Gmina Jelcz-Laskowice	Tak	Wycinka drzew na terenie Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice. Posadzenie 58 szt. drzew na terenie Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice	220 456,40 zł	Przycinka drzew i krzewów na terenach gminnych w Dziuplinie, Wójcicach, i Jelczu-Laskowicach. Wycinka 94 szt. w Dziuplinie, Miłoszycach, Nowym Dworze oraz w Jelczu-Laskowicach. Posadzenie 289 szt. drzew na terenie Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice	171 760 zł
Edukacja ekologiczna	Gmina Jelcz Laskowice	Tak	Nagranie w telewizji internetowej dla mieszkańców Jelcza-Laskowic pt.: Segreguj odpady! Bycie eko się opłaca! Plakatowa kampania poprawna segregacja odpadów 1 750,00			
Utrzymanie pomnika przyrody	Gmina Jelcz - Laskowice	Nie ¹⁶	-	-	-	-
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI						
Zakup samochodu pożarniczego dla OSP Biskupice Oławskie	Gmina Jelcz-Laskowice	Tak	-	-	Zakupiono 1 samochód pożarniczy.	Koszt całkowity: 821640,00zł W tym z budżetu gminy Jelcz-Laskowice : 389000,00zł Pozostała kwota 432 640,00zł z dotacji zewnętrznych.

Źródło: Opracowanie własne

¹⁵ Zlecono wykonanie dokumentacji projektowej

¹⁶ W kolejnych latach planuje się nadanie statusu pomników przyrody dla 11 stanowisk w tym dwóm alejom drzew

4. Ocena realizacji programu ochrony środowiska w okresie od 2020 do 2021 r.

Na podstawie zgromadzonych i przedstawionych w rozdziale 3 niniejszego Raportu informacje na temat zadań przyjętych do realizacji w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Jelcz-Laskowice na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027, stwierdzić należy, że realizacja założeń dokumentów przebiega prawidłowo, a co za tym idzie, działania przyczyniają się do poprawy stanu środowiska na terenie gminy. Raport obejmuje pierwsze dwa lata realizacji Programu, w związku z czym, nie wszystkie założone zadania zostały zrealizowane.

Podsumowanie wykonania zadań w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Jelcz-Laskowice na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027

Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

W ramach zapewnienia dobrej jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy udzielono mieszkańcom dotacji na wymianę systemów grzewczych, zakupiono sensory pomiarów jakości powietrza zaopatrzone w dodatkowy moduł gazowy mierzący zanieczyszczenia, a także poniesiono koszty związane z wykupieniem niezbędnych abonamentów i pozostałych niezbędnych kosztów służących utrzymaniu systemu. Wybudowano 1,54 km tras rowerowych oraz rozpoczęto budowę parkingu P&R i B&R przy ul. Oławskiej w Jelczu-Laskowicach. W 2021 r. wykonano projekt budowlany, uzyskano pozwolenie na budowę oraz rozpoczęto roboty budowlane związane z budową żłobko-przedszkola w Jelczu-Laskowicach o podwyższonych parametrach energetycznych, a także wykonano roboty budowlane w zakresie rozbudowy szkoły w Miłoszycach. Ponadto zakupiono i zamontowano lampy solarno-wiatrowe w miejscowościach: Miłoszyce, Piekary, Dziuplina, Grędzina, Biskupice Oławskie, Minkowice Oławskie, Jelcz-Laskowice, Kopalina oraz Łęg i Miłocice. Corocznie realizowane jest zadanie związane z modernizacją świetlic wiejskich na terenie gminy Jelcz-Laskowice. Wykonano pomiary emisji zanieczyszczeń za pomocą platformy pomiarowej na samochodzie elektrycznym.

Zadania te w znacznym stopniu przyczynią się do poprawy jakości powietrza na terenie gminy oraz wpłyną na zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, co ma pozytywny wpływ na ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery na obszarze gminy.

Ponadto Gmina realizowała program ograniczenia niskiej emisji poprzez udzielenie dotacji celowej z budżetu gminy na realizację inwestycji służących ochronie powietrza, czyli na wszystkie inwestycje mające na celu likwidację starych nieekologicznych źródeł ciepła na źródła ekologiczne. To zadanie przyczyniło się do realizacji POŚ poprzez ograniczenie odprowadzanych do powietrza emisji zanieczyszczeń powstających w wyniku spalania paliw w piecach CO.

Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem

W ramach ograniczenia uciążliwości hałasu na terenie gminy przebudowano wiele odcinków dróg wraz z budową i przebudową ciągów pieszo-rowerowych, chodników i ścieżek rowerowych wraz z wykonaniem prac okołodrogowych oraz przeprowadzono gruntowne remonty dróg gminnych.

Działania te wpłynęły na zmniejszenie uciążliwości systemu komunikacyjnego i poprawę jakości dróg. Dzięki poprawie stanu technicznego dróg zwiększyła się płynność ruchu oraz ograniczona została emisja hałasu.

Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami

W ramach ww. obszaru interwencji przeprowadzono m.in. konserwację rowów melioracyjnych, budowę sieci kanalizacji deszczowej o łącznej długości 4,21 km, a także budowę sieci wodociągowej o długości 1 323,58 m. Zamontowano 11 szt. hydrantów nadziemnych oraz wykonano 4 szt. przyłączy.

GIOŚ we Wrocławiu poddał badaniom jcwpr przepływające przez teren gminy. Ich stan oceniono jako zły. Z kolei kompleksowa ocena stanu (chemicznego i ilościowego) JCWPd w roku 2019, wykonana przez PIG-PIB, wykazała stan ogólny dobry JCWPd, które występują na terenie gminy.

W związku z powyższym Gmina powinna w dalszym ciągu prowadzić działania, które przyczynią się do poprawy stanu wód powierzchniowych na jej terenie oraz wpływających na utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych.

Obszar interwencji 8: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

W ramach gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawania odpadów na terenie gminy podjęto działania administracyjne oraz usunięto dzikie wysypiska śmieci. Ponadto z terenu gminy usunięto łącznie 121,40 Mg wyrobów zawierających azbest. Obecnie testowany jest zestaw inteligentnych pojemników na odpady zbierane selektywnie, zmieszane, papier, szkło, metale i tworzywa sztuczne. Zestaw ten zlokalizowany jest w obrębie terenu budynku urzędu miasta i gminy. Instalacja pojemników nastąpi po pozytywnym ostatecznym wyniku testu.

Obszar interwencji 9: Zasoby przyrodnicze

W ramach obszaru interwencji Zasoby przyrodnicze, na terenie gminy w latach 2020-2021 wykonano przycinkę drzew i krzewów, wycinkę oraz posadzenie nowych drzew. Posadzono łącznie 347 szt. nowych drzew. Przeprowadzono także akcje edukacyjne, m.in. nagranie w telewizji internetowej dla mieszkańców Jelcza-Laskowic pt.: Segreguj odpady! Bycie eko się opłaca! oraz przeprowadzono plakatową kampanię edukacyjną. W kolejnych latach planuje się nadanie statusu pomników przyrody dla 11 stanowisk w tym dwóm alejom drzew.

Obszar interwencji 10: Zagrożenia poważnymi awariami

W ramach obszaru interwencji Zagrożenia poważnymi awariami dokonano zakupu samochodu pożarniczego.

Ponadto na terenie gminy realizowano zadanie, które nie jest literalnie wskazane w Programie, jednakże wpisuje się w obszar interwencji: Zagrożenie poważnymi awariami. Zadanie to związane było z ćwiczeniami przeciwpowodziowymi, których celem było sprawdzenie skuteczności działania urządzeń przeciwpowodziowych. Na terenie gminy Jelcz-Laskowice sprawdzano skuteczność mobilnych zamknięć przeciwpowodziowych oraz agregatu pompowego. Działanie wymienionych urządzeń nie budzi zastrzeżeń.

5. Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Wynikowe klasy strefy dolnośląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2020-2021 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi	11
Tabela 2. Wynikowe klasy strefy dolnośląskiej_2 dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2020-2021 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin	11
Tabela 3. Wykaz JCWP na terenie gminy Jelcz-Laskowice	17
Tabela 4. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych	18
Tabela 5. Wyniki badań z ostatnich lat badanych JCWP na terenie gminy	19
Tabela 6. Ocena stanu JCWPd obejmujących swoim obszarem teren gminy Jelcz-Laskowice	20
Tabela 7. Stopień realizacji zadań Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Jelcz-Laskowice na lata 2022-2023 z perspektywą do roku 2027 za lata 202-2021	22
Rysunek 1. Położenie Gminy Jelcz-Laskowice na tle powiatu oławskiego i województwa dolnośląskiego	5
Rysunek 2. Lokalizacja jcwp na terenie gminy Jelcz-Laskowice	18